

Jesmyn Ward

Cântec pentru
cei neîngropați

Traducere din limba engleză și note
de Mihaela Ghiță

POLIROM
2018

Cuprins

Capitolul 1. Jojo.....	9
Capitolul 2. Leonie	40
Capitolul 3. Jojo.....	68
Capitolul 4. Leonie	102
Capitolul 5. Jojo.....	118
Capitolul 6. Richie.....	144
Capitolul 7. Leonie	154
Capitolul 8. Jojo.....	181
Capitolul 9. Richie.....	197
Capitolul 10. Leonie	205
Capitolul 11. Jojo.....	232
Capitolul 12. Richie.....	253
Capitolul 13. Jojo.....	260
Capitolul 14. Leonie	271
Capitolul 15. Jojo.....	289
Mulțumiri	299

Strâng resturile lipicioase rămase pe scaunul ei, azvârl șervețelele pe caldarâm, iau câteva șervețele pentru bebeluși și frec bancheta cu ele dintr-un capăt în altul, aşa încât acum miroase a acid gastric și a săpun parfumat.

— Miroase mai bine, zice Misty. Stă aplecată pe jumătate pe geam, iar mâna pe care o flutura până mai adineatori îi acoperă nasul ca o mască.

Parcă facem kilometri întregi până la următoarea benzinărie, iar soarele străpunge norii și strălucește fix deasupra noastră.

Când oprim în parcarea benzinăriei, angajata șade pe prispa construcției de lemn și fumează o țigară. Aproape că se contopește cu peretele de care se sprijină, căci pielea îi e la fel de maronie ca scândurile băițuite. Îmi deschide ușa și intră după mine, iar șirul de clopoței argintii atârnăți de-a curmezișul ușii zornăie.

— Nu prea merge vânzarea azi, spune ea strecându-se îndărătul tejghelei. E slabă moartă, aproape la fel de slabă ca Mămica, iar cămașa de la uniformă încheiată până-n gât atârnă pe ea ca un cearșaf întins la uscat pe frânghie.

— Îhî, fac și mă îndrept spre frigiderele cu răcoritoare din spate. Palmez două sticle de Powerade și le aşez pe tejghea. Femeia zâmbește și-mi dau seama că n-are dinții din față, iar dintr-o parte în alta a capului îi șerpuiește o cicatrice zimțată. Mă întreb dacă o fi având dantura proastă sau cine i-a făcut cicatricea pe frunte i-a ars una de i-au sărit dinții din gură.

Misty se fățăie de colo-colo prin parcare, ținând mobilul deasupra capului, căutând semnal. Toate portierele sunt deschise, iar Jojo stă aşezat de-a curmezișul în spate în timp ce Michaela se cocoată peste el, frecându-și fața de

gâtul lui și smiorcăindu-se. El o mângâie pe spate, iar părul le stă lipit de cap. Torn jumătate dintr-o sticlă într-una din sticluțele pentru suc ale Michaelei și întind brațele.

— Dă-o-ncoa’.

— Kayla, du-te, îi zice Jojo. Nu se uită la mine ori la vremea jilavă de afară ori la șoseaua pustie, ci la Kayla, care începe să plângă și îl apucă de cămașă și se ține atât de strâns, încât încheieturile degetelor i se albesc. Când o trag la mine în poală și mă aşez pe scaunul din față, își proptese bărbia în piept și plânge hohotit, cu ochii închiși, cu pumniișorii vârâți sub bărbie.

— Michaela, îi zic. Hai, puiule. Trebuie să bei ceva. Jojo stă în picioare deasupra mea, cu mâinile îndesate în buzunar, cercetând-o din priviri pe Michaela. Ea nu mă aude. Sughite și bocește. Michaela, puiule.

Îi bag tetina biberonului în gură, iar ea o respinge încleştându-și dinții și își azvârle capul într-o parte. O apuc mai strâns, căznindu-mă s-o țin nemîscată, și mușchii ei de bebeluș cedează sub apăsarea degetelor mele, delicați ca niște baloane cu apă. Ne luptăm aşa, cu ea săltându-se în picioare și aşezându-se și îndoindu-se pe spate și contorsionându-se și repetând la nesfârșit aceleași două cuvinte.

— Nu. Jojo.

M-am săturat.

— La naiba, Michaela! Poți s-o convingi să bea nițel din asta? îl întreb.

Jojo încuviințează din cap și eu i-o întind deja. Fără ea, îmi simt brațele imponderabile.

Michaela bea un sfert de biberon și pe urmă se prăvălește peste umărul lui Jojo, cu un braț pe după gâtul lui, masându-l

cu mânuța. Aștept cincisprezece minute, și exact când Misty își pune centura ca să ne putem pune din nou la drum, Michaela vomită iarăși. E albastru electric, culoarea Powerade.

— Mai bine ți-o dai jos, îi zic lui Misty. Ea își dă ochii peste cap și își desface centura, pentru ca apoi să se așeze pe un opritor de beton la umbră să fumeze o țigară. O să dureze nițel.

Nu mai vreau ca Michaela să verse iar în mașină, să borască pe bancheta din spate în timp ce eu sunt legată cu centura în față. Ar însemna să oprim iarăși ca să o pot curăța. Căldura se înalță dinspre parcarea asfaltată dimpreună cu aburul de la ploaie. Jojo șade câștigător, cu picioarele pe pământ, cu Michaela atârnând moale peste el.

— Vrei să te întinzi nițel, Kayla? o întreabă. S-ar putea să te simți mai bine dacă te întinzi.

Își strecoară mâinile pe sub subsuorile ei și încearcă să se desprindă încetisor de pe el și să se așeze în scaunelul ei, dar ea se lipește de trupul lui, încăpățânată ca un scaiete: brațele și picioarele îi sunt țepoase și agățătoare. El se dă bătut și o freacă pe spate.

— Îmi pare rău că nu te simți bine, îi zice Jojo, iar Michaela pufnește în plâns. O freacă pe spate și ea pe el, iar eu stau acolo, uitându-mă la copiii mei cum se alină unul pe celălalt. Mă mănâncă palmele, simt nevoia să fac ceva. Aș putea să întind mâna și să-i ating pe amândoi, dar nu o fac. Jojo pare pe de-o parte uluit, pe de-o parte resemnat, pe de-o parte de parcă ar fi gata să pufnească în plâns. Simt nevoia de o țigară. Mă aşez pe opritorul de beton lângă Misty și trag un fum: mentolul mă propește, îmi stivuiește saci cu nisip de-a lungul șirei spinării. O să reușesc. Aștept până când simt nicotina lingându-mi măruntaiele ca un lac liniștit, și pe urmă mă duc înapoi la mașină.

— Fă-o să mai bea, îi spun lui Jojo.

Treizeci de minute mai târziu, varsă ce-a băut. O mai las cincisprezece minute și îi spun iarăși lui Jojo: Fă-o să bea. Cu toate că de-acum Michaela scoate un scâncet constant, uluită să vadă biberonul în mâna lui frate-su, Jojo face ce îi spun. Douăzeci de minute mai târziu, vomită iar. Michaela e nefericită, agățându-se de Jojo, mijind ochii la mine când mă vede în fața portierei cu altă porție de electrolizi. Forțează-o să bea, repet, dar Jojo stă acolo de parcă nu m-ar fi auzit, cu capul între umeri de parcă ar ști că mi-am pierdut răbdarea, că îmi vine să-l pocnesc. Jojo, îi zic. El tresare și mă ignoră. Michaela își freacă nasul plin de muci și gura din care i se prelinge un firișor de lichid de umărul lui. Jojo, nu, îi spune. Benzinăreasa ieșe pe verandă, cu țigara aprinsă deja.

— Sunteți bine acolo? se interesează ea.

— Aveți ceva pentru vărsături? Pentru copii?

Ea clatină din cap și părul îndreptat îi flutură pe lâmpale, unduindu-se încocace și-ncolo ca niște antene de insectă.

— Da' de unde! Proprietarul nu vrea să aducă aşa ceva. Zice că nu ținem decât articole de bază. Dar ai fi surprinsă câți trec pe aici cu rău de mașină, căutând Pepto-Bismol.

Buruienile infloresc în tufe la marginea parcării benzinăriei; flori mov și galbene și albe se leagănă la marginea șirului de pini. Îi pun Michaeliei palma pe ceafă, cum șade prăvălită peste Jojo, care stă pe portbagajul mașinii, bălăbăndu-și piciorul și uitându-se la mine și la Misty, încruntat.

— Stai aşa, zic și ies din parcare, apucând-o de-a lungul șirului de copaci.

Mămica îmi zicea mereu că dacă mă uit cu destulă atenție, pot să găsesc ce-mi trebuie în viață. De când împlinisem șapte ani, mămica mă lua la plimbare prin pădurile din jurul casei și-mi arăta anumite plante, ca pe urmă să le scoată din pământ sau să le rupă frunzele și să-mi spună cum puteau face bine ori rău. Vântul mișca vârfurile copacilor, dar dedesubt aproape totul era tăcut, în afară de mine și de mama, care îmi zicea: *Aia de colo e brânca-ursului. Poți să folosești frunzele tinere în loc de țelină la gătit, dar rădăcinile îs și mai folositoare. Poți să faci o fiertură pentru răceală și gripă. Și dacă faci o cataplasma din ele, poți să ostoiesti juliturile, artrita și furunculele.* A săpat în jurul rădăcinilor plantei cu o lopătică pe care o căra cu ea în plimbările noastre și pe urmă a smuls planta cu totul din pământ apucând-o de frunze și a îndoit-o înainte s-o îndese în traista pe care o căra petrecută pe după piept. S-a uitat pe jos până când a găsit altă plantă și a zis: *Asta-i talpa gâștei. Nu-i bună neam de leac, dar poți s-o folosești la mâncare, ca pe spanac. Are o mulțime de vitamine, aşa că îți face bine. Lui tătică-tu îi place călită lângă orez, și zice că mămica lui făcea pâine din semințele măcinate. E drept, eu, una, n-am încercat niciodată.* Când ne întorceam acasă cu prada zilei, mă verifica. Pe măsură ce creșteam, îmi venea mai ușor să-mi amintesc, să-i răspund repede în timp ce ne croiam drum cu grija pe după rădăcinile copacilor. *Tămâită,* îi ziceam. *Te ajută să scapi de viermi dacă condimentezi mâncarea cu ea.* Dar mi-era greu să-mi amintesc tot. În fiecare zi Mămica îmi arăta câte o plantă care avea părți ce le puteau fi de folos mai ales femeilor, dat fiind că dintre cei care veneau s-o caute majoritatea erau

femei care aveau nevoie de priceperea și de cunoștințele ei. Zicea: *Ține minte că poți să folosești frunzele ca să faci un ceai care ușurează crampele. Și ar putea să facă să-ți vină și ciclul.* Eu îmi mutam privirea spre pini, dorindu-mi să fiu în fața televizorului, nu să umblu lela prin pădure cu mămica vorbind despre ciclu. Însă acum, în timp ce străbat luminişul și cercetez pădurea căutând iarba fluturilor, mi-aș dori să fi fost mai atentă. Mi-aș dori să-mi amintesc și altceva în afară de faptul că are flori roz-violet. Și deși iarba fluturilor crește în voie pe petice de teren cum e ăsta și înflorește primăvara, nu-i văd frunzele pufoase, îmbrobonite cu alb nicăieri.

Când Mămica și-a dat seama prima oară că era ceva foarte în neregulă cu corpul ei, că o trădase și se îmbolnăvise de cancer, a început prin a se trata singură cu ierburi de leac. Veneam acasă în dimineațile alea de primăvară și-i găseam patul gol. Era plecată în pădure, culegând și tărând încet după ea banițe întregi de lăstari de cârmâz. De fiecare dată îmi zicea: *O să-l vindece, îți zic.* Îi luam snopii, o cuprindeam pe după mijloc și o ajutam să urce treptele și să intre în casă, unde o instalam pe un scaun în bucătărie. De fiecare dată eram încă euforică după seara trecută, aşa încât, în timp ce mărunțeam și curățam și fierbeam și făceam carafă după carafă de ceai să-l bea, euforia îmi șuiera prin vene ca un cântec fals. Dar nu l-a vindecat. Trupul ei s-a descompus pe parcursul anilor până când ea a căzut la pat, permanent, și am uitat foarte multe din ce m-a învățat. Am lăsat ideile ei să se scurgă încet din mine, aşa încât în locul lor să se poată acumula adevărul. Uneori universul nu-ți dă ce-ți trebuie, oricât de atent ai căuta. Uneori îți refuză lucruri.